SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

24.9.2018

Neuvotteleva virkamies, Vesa Pekkola

Kuuleminen eduskunnan ympäristövaliokunnassa 25.9.2018 Terveet tilat 2028-ohjelmasta hallituksen vuoden 2019 talousarvioesityksen käsittelyyn liittyen (HE 123/2018 vp)

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Terveet tilat ohjelmassa sosiaali- ja terveysministeriön vastuulle kuuluvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät asiat, mutta sosiaali- ja terveysministeriö on mukana omalta osaltaan kaikissa ohjelman toimeenpanoon liittyvissä osakokonaisuuksissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön vastuulle kuuluvat toimenpiteet toteutetaan pääasiassa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen valmistelemassa Terve ihminen terveissä tiloissa – ohjelman kautta, jossa tehdään laajaa yhteistyötä mm. tutkimuslaitosten, järjestöjen ja muiden sisäilma-asioihin liittyvien sidosryhmien kanssa. Ohjelman toimeenpano toteutuu lopulta käytännön työssä, johon ohjelmassa pyritään antamaan mahdollisimman hyvä tuki.

Terve ihminen terveissä tiloissa -ohjelmaluonnos on parhaillaan julkisella lausuntokierroksella. Lausuntoaika päättyy 27.9.2018. (https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/thl-kansallinen-sisailma-ja-terveys-ohjelma-valmisteluvaihe)

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvissä toimenpiteissä keskiöön nostetaan ihmisen terveys ja hyvinvointi, haittojen ennaltaehkäisy, viestintä sekä sairastuneiden kokonaisvaltainen hoito ja tuki.

Tutkitun tiedon ja hyvien kokemusten jakaminen

Sisäilman merkityksestä ihmisten terveyteen tarvitaan asiallista tutkittua tietoa, jotta toimenpiteet sekä sisäilman laadun parantamiseksi, että oireilevien auttamiseksi olisivat mahdollisimman toimiva, oikein suunnattuja ja tehokkaita.

Avoimet ja luottamusta ylläpitävät toimintatavat ovat tärkeitä sisäilma-asioiden selvittämisen ja poistamisen kaikissa vaiheissa. Rakennuksen teknisesti oikein toteutetun tutkimisen ja korjaamisen lisäksi tulee varmistaa, että tilan käyttäjät tulevat kuulluksi. Hyvät toimintatavat tuovat varmuutta tilanteen hallintaan ja parantavat luottamusta eri osapuolien kesken.

Ohjelmassa tullaan kehittämään eritasoisten sisäilmaongelmien hallintaan liittyviä toimintatapoja. Lisäksi kehitetään altistumisolosuhteiden ja niiden terveydellisen merkityksen arviointia ja järjestetään koulutusta terveydenhuollon ammattilaisille.

Ohjelmassa käydään läpi ohjeistukset, sisäilmaongelmien selvitysprosesseihin liittyvät roolit ja tehtävät sekä kartoitetaan yhteistyön mahdollisuuksia eri toimijoiden kesken ja käytössä olevia hyviä käytäntöjä. Ohjelman toimeenpano sisältää myös lainsäädäntöselvityksen mahdollisten lainsäädännöllisten ristiriitaisuuksien vähentämiseksi.

Haittojen ennaltaehkäisy

Haittojen ennaltaehkäisy on tehokkainta ja edullisinta niin rakennusten kunnossapidossa kuin ihmisten hoidossa. Terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien haittojen ennaltaehkäisyssä tärkeässä roolissa on ongelmatilanteiden nopea haltuunotto sekä asiallisen tiedon jakaminen sisäilmaongelmista, niiden ehkäisystä ja varhaisesta puuttumisesta. Ohjelman toimeenpanossa toimintatapoja tullaan kehittämään näistä näkökulmista.

Hoitopolut ja kuntoutus

Sisäilmasta oireilevat voidaan hoitaa pääsääntöisesti perusterveydenhuollon keinoin, mutta laajasti ja vaikeasti oireilevat voivat tarvita myös erikoissairaanhoidon palveluja ja kuntoutustoimia. Sisäilmaongelmiin liittyvä oireilu on pahimmillaan niin monialaista, että tueksi voidaan tarvita usean erityisalan yhteistyötä.

Ohjelman toimeenpanossa kuvataan sisäilmaoireiluun liittyvät palvelukokonaisuudet sekä kehitetään ennaltaehkäisyn, hoidon ja kuntoutumisen järjestämistä kaikilla hoito- ja palvelutasoilla. Sisäilmasta oireilevien hyvä hoito tulisi olla luonnollinen osa terveydenhuollon järjestelmää.

Sosiaaliturva

Sosiaaliturvassa eri sairausryhmille ei ole olemassa erillisiä lakeja, vaan rippumatta sairauksista tai vammoista sovelletaan etuuksia koskevaa yleistä lainsäädäntöä. Tavoitteena on kansalaisten yhdenvertainen ja tasapuolinen kohtelu riippumatta siitä, mikä sairaus tai vamma mahdollista työkyvyttömyyttä on aiheuttamassa. Diagnoosista tai sen puutteesta riippumatta jokaisella on oikeus riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin, joissa oireenmukaisella hoidolla ja kuntoutustoimilla tuetaan terveyttä ja toiminta- ja työkykyä.

Ohjelmassa tavoitteena on, että sisäilmasta oireilevat saavat asianmukaista hoitoa ja kuntoutusta ja että sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä vastaa näihin tarpeisiin riippumatta siitä, mikä on oireiden aiheuttaja tai diagnosoitu nimike. Ohjelman toimeenpanossa selvitämme sisäympäristöissä oireilevien kuntoutumista tukevan toimeentuloturvan kehittämistä sekä tasavertaista kohtelua muiden asiakasryhmien kanssa.